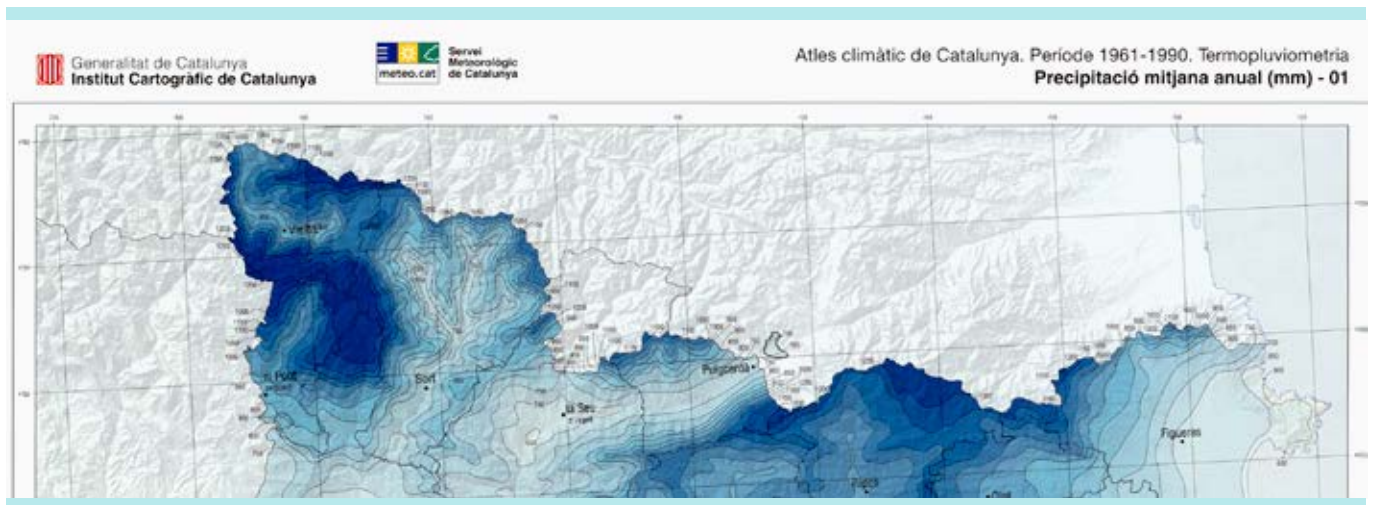

Trets climàtics de la Cerdanya

ALBERT DE GRÀCIA

La Cerdanya és una comarca emmurallada per muntanyes! Aquestes muntanyes són autèntiques barreres amb les quals topen les masses d'aire, forçades a saltar o vorejar aquests obstacles.

A la Cerdanya, aquests ascensos de les masses d'aire comporta un seguit de fenòmens termodinàmics, que ocasionen la formació dels núvols i l'aparició de precipitacions, comportant que a les zones de muntanya de la comarca plouï molt més, que no pas a les zones de la plana, a sotavent dels vents d'origen humit.

Aquest fet dona com a resultat les ombres pluviomètriques, fenomen que habitualment coincideix amb les zones més poblades de la serralada, comportant que molts dels habitants del Pirineu, tinguem una percepció de què al Pirineu no plou tant com ho fa en realitat. Quantes vegades des de casa nostra veiem cortines de pluja o neu a les muntanyes, i allà on som nosaltres no fa ni una gota?

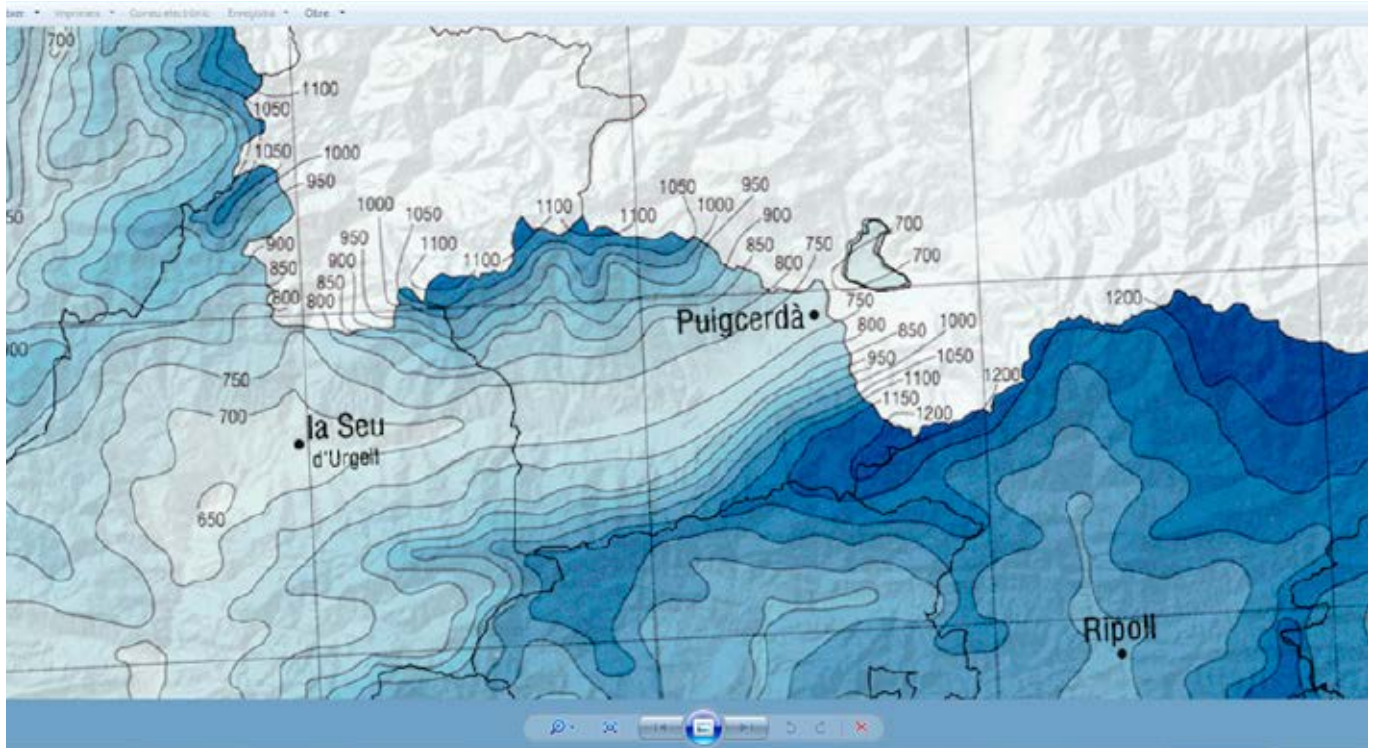
Les ombres pluviomètriques són aquelles zones on les precipitacions són inferiors a les que correspondria en aquell indret, a causa dels relleus que l'envolten. Quan una massa d'aire ascendeix per un vessant de sobrevent d'una muntanya o cadena muntanyosa es condensa i provoca precipitacions en aquell vessant, però un cop sobrepassat el relleu, l'aire ha perdut gran part de la seva humitat i a més a més, l'ascens de l'aire per causa orogràfica ja no es produeix. La conseqüència de tot plegat és que les precipitaci-

ons a sotavent de la muntanya són febles o fins i tot, inexistents.

A la gran majoria de zones, acostumem a tenir uns vents més predominants que altres, per exemple al Pirineu, els vents d'origen atlàntic són els predominants, i determinem el clima de gran part de la serralada. Mentre el vessant nord (atlàntic), com la vall d'Aran, tenim precipitacions i nuvolositat abundant tot l'any, al vessant mediterrani o sud, el clima sol ser més sec i amb precipitacions no tan constants.

A escala local, la Cerdanya queda força aïllada d'aquestes situacions atlàntiques, i solen rebre algunes precipitacions provinents del nord només a les muntanyes que toquen amb França i Andorra. Per contra les situacions de llevant, reben molta precipitació al massís del Puigmal i Moixeró i menys a la resta. Les situacions de sud i sud-oest, el Cadí és qui rebrà les precipitacions abundants. En totes aquestes situacions, la plana ceretana serà qui menys quantitat

de precipitació rebrà.

Si sumem les precipitacions comarcals al llarg de l'any, veurem un balanç pluviomètric que confirma aquesta teoria, mentre a la plana els registres anuals voltan els 700 mm anuals com a Llívia o 750 mm a Puigcerdà, zones d'alta muntanya superen àmpliament els 1000 mm, com el Puigpedrós amb 1100 mm anuals o el Puigmal amb 1200 mm anuals.

Per sort, la seva altitud i la proximitat al mar Mediterrani fa que el factor continentalitat sigui inferior que altres indrets del Pirineu amb característiques similars, i provoca un augment de precipitació. Per exemple, la Seu d'Urgell, Tremp o Esterrí d'Àneu, recullen uns 650 mm, els registres més baixos de la serralada pirinenca a Catalunya, similars als corresponents per exemple, als de la costa de Barcelona. En canvi a pocs quilòmetres, coronant els cims que envolten aquestes zones de baixa altitud, els valors són clarament superiors, i fins i tot en alguns casos, com a les valls d'Àneu, els valors en menys de 10 km arriben a duplicar-se.

Com bé sabem, la gran majoria de pobles i per tant, la majoria de població, es troben a les zones més baixes de les valls, i si ens hi fixem, molts dels pobles més grans es troben a zones d'ombra pluviomètrica (Puigcerdà, Bellver, Martinet). És per això que moltes vegades, mentre a gran part del Pirineu les precipitacions (pluges o nevades) són abundants, els

habitants d'aquestes contrades no arribem a percebre aquestes precipitacions i per tant, no som conscients que realment la nostra serralada, és una gran productora de pluges i nevades!

